

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СИЛАБУС**

навчальної дисципліни **Управління знаннями**
2021 – 2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітня програма – Менеджмент інноваційної діяльності

Загальний обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Статус дисципліни – вибіркова

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

Кафедра – економіки та менеджменту

Курс – 2; **семестр** – 3; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції, практичні

Методи навчання: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

Форми навчання: денна, дистанційна

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	II	III	5/150	50	26	-	24	-	100	-	-	+

2. Викладачі

Вовк Юрій Ярославович, кандидат економічних наук, доцент E-mail: yurijvovk@ukr.net	ідент. конф. zoom 979 085 0001 код 9H6sep
--	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

1. Мета навчальної дисципліни – оволодіти теорією і практикою «управління знаннями» у сучасних умовах.

2. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Управління знаннями» студент повинен *знати*:

- теоретико-методологічні основи управління знаннями;
- проблеми й особливості української економіки з погляду розвитку нової економіки загалом та впровадження концепції управління знаннями зокрема;
- класичні й сучасні науково-практичні роботи в сфері управління знаннями;
- основи побудови мотиваційної системи створення організаційного знання;
- концептуальні і технологічні основи розробки та впровадження систем управління знаннями в організаціях і суспільстві;

вміти:

- формулювати актуальні наукові проблеми в сфері менеджменту знань;
- застосовувати методи оцінки й виміру інтелектуального капіталу з метою перетворення знання організації на її конкурентні переваги;
- ідентифікувати різноспрямовані стратегії в сфері управління знаннями;
- створювати проекти з управління знаннями;
- проводити аналіз бізнес-процесів з погляду необхідності вдосконалення менеджменту знань;
- розробляти елементи системи управління знаннями.

3. Компетентності.

Навчальна дисципліна формує:

Загальні компетентності:

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту.

Програмні результати навчання:

- критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
- організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- вміти застосовувати механізми управління інноваціями на сучасних підприємствах;
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Пререквізити дисципліни. Вивчення даної дисципліни базується на знаннях з навчальних дисциплін «Стратегічне управління», «Інноваційний менеджмент», «Соціальний менеджмент».

4. Програма дисципліни.

Тема 1. Методологічні основи економіки знань.

Сутність та головні характеристики економіки знань. Понятійний апарат і риси економіки знань. Еволюція моделей, парадигм та концепцій. Глобалізація системи знань. Реалізація стратегічного управління системою знань.

Тема 2. Знання підприємства як об'єкт управління.

Роль знань у забезпеченні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Знання підприємства як конкурентна перевага. Підходи до трактування поняття знань. Взаємозв'язок даних, інформації і знань і процес їх перетворення. Джерела формування знань підприємства. Умови ефективного управління знаннями підприємства. Підходи до класифікації знань підприємства.

Тема 3. Процес управління знаннями підприємства: сутність, підходи та складові елементи

Підходи до визначення поняття управління знаннями. Компоненти управління знаннями. Варіанти утримання процесу управління знаннями на підприємстві. Компоненти інформаційного забезпечення процесу управління знаннями на підприємстві. Підходи до процесу управління знаннями підприємства.

Тема 4. Моделі управління знаннями

Модель управління знаннями Коллінса-Парселла. Модель процесу управління знаннями Клауса Д.Екка. Система управління знаннями підприємства К. Мехоношина. Модель управління знаннями і організаційного навчання в інтелектуальній організації Дж. Стоунхауса. Модель трансформації знань І. Нонака та Г. Такеучі.

Тема 5. Організаційно-інформаційної підтримка управління знаннями підприємства.

Технології підтримки управління знаннями. Інформаційні технології в управлінні знаннями. Управлінські завдання управління знаннями. Організація управління знаннями. Інформаційне забезпечення управління знаннями. Класифікатор інформації, що застосовується при управлінні знаннями підприємства. Культура управління знаннями. Взаємозв'язок основних завдань процесу управління знаннями підприємства.

Тема 6. Стратегія управління знаннями підприємства

Стратегічні підходи обміну знаннями. Стратегія кодифікування. Стратегія персоніфікації. Корпоративна інформаційна система. Рівнева структура управління знаннями підприємства. Рівнева структура завдань управління процесом кодифікування знання підприємства.

Тема 7. Оцінка ефективності процесу управління знаннями промислового підприємства.

Ефективність управління знаннями як складова ефективності менеджменту організацій. Сутність за завдання оцінки ефективності процесу управління знаннями. Етапи процесу оцінки ефективності процесу управління знаннями. Сучасні методики оцінки ефективності процесу управління знаннями.

Тематика практичних занять.

1. Методологічні основи економіки знань.
2. Знання підприємства як об'єкт управління.
3. Класифікація знань підприємства.
4. Компоненти системи управління знаннями підприємства.
5. Процес управління знаннями підприємства.
6. Сучасні моделі управління знаннями.
7. Організаційна підтримка управління знаннями підприємства.
8. Інформаційне забезпечення процесу управління знаннями.
9. Культура управління знаннями.
10. Стратегія управління знаннями підприємства.
11. Рівнева структура управління знаннями підприємства.
12. Оцінка ефективності процесу управління знаннями промислового підприємства.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).

Лекційні і практичні заняття проводяться в аудиторії теоретичного навчання або дистанційно. Технічне забезпечення та програмне забезпечення навчальної дисципліни: ноутбук або ПК, мультимедійне обладнання, програмне забезпечення Microsoft Office PowerPoint, в умовах дистанційного навчання – платформа Zoom.

6. Система оцінювання.

Засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни перевіряється усним опитуванням, контрольною роботою, індивідуальним завданням, екзаменом.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Поточний контроль		Екзамен
Контрольна робота	50	
Усні відповіді на практичних заняттях	30	
Індивідуальне завдання	20	
Всього балів	100	100
Ваговий коефіцієнт	0,6	0,4

Оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Студент може отримати максимально 30 балів за шість усних відповідей на практичних заняттях, кожна з яких оцінюється у 0,1,2,3,4 або 5 балів.

Письмова контрольна робота проводиться після вивчення студентами завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу, оцінюється у 50 балів та передбачає виконання аналітичних, тестових, ситуаційних та розрахункових завдань з дисципліни.

Студент виконує письмово індивідуальне завдання, яке оцінюється у 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Повнота виконання дослідження	0-6
Рівень самостійного виконання ІЗ	0-4
Якість оформлення відповідно до вимог	0-4
Якість та точність розрахунків, зроблені висновки	0-2
Захист ІЗ	0-4
Загальна кількість балів	20

Підсумковий екзамен проводиться у письмовій формі за екзаменаційними білетами, що передбачають виконання теоретичних та прикладних завдань і оцінюється у 100 балів.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи за семестр з ваговим коефіцієнтом 0,6 та оцінки за екзамен з ваговим коефіцієнтом 0,4. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

Студенти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види підсумкового контролю у терміни, визначені їх індивідуальним планом.

7. Політика дисципліни.

Студент повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю.

Студент зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету, відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися норм етики поведінки. Для забезпечення необхідної якості знань студент повинен регулярно готуватись до занять, працювати з навчальною літературою, з Інтернет-мережевими ресурсами.

Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються за узгодженням з викладачем розкладом.

8. Рекомендована література та інформаційні ресурси.

Основна література

1. Антоненко В. М., Мамченко С. Д., Рогушина Ю. В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями: навч. посіб. Ірпінь. 2016. – 210 с.
2. Бутенко Н. Управління знаннями в корпораціях / Н. Бутенко // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2015. – № 11. – С. 414–419.
3. Вовк Ю. Процес управління знаннями підприємства та його особливості / Ю. Вовк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.17. – С. 343–352.
4. Вовк Ю.Я. Процес управління знаннями підприємства та його особливості. Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2016. – Вип. 23.17. – С. 343 – 352.
5. Вовк Ю.Я. Формування моделі організаційно-інформаційної підтримки управління знаннями промислового підприємства. Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2015. – Вип. 23.16. – С. 338 – 346.
6. Вовк Ю.Я. Формування стратегії управління знаннями підприємства. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: Науковий журнал. – 2014. – № 11 (200). – С. 13 – 17.
7. Гузар У. Особливості трансформації трудової діяльності в період формування економіки знань: [монограф.] / У. Гузар. – К.: УСБ НБУ, 2012. – 191 с.
8. Дегтяр А. Система управління знаннями як фактор підвищення конкурентоспроможності організації / А.О. Дегтяр, М.П. Бублій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nbuv.gov.ua/j-pdf/VNUCZUDU_2016_2_27.pdf С. 177-183.
9. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Управління знаннями при формуванні стратегії випереджаючого інноваційного розвитку підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3 (71). Ч. 1. С. 215-223.
10. Мартиненко М. Управління організаційними знаннями підприємства: теоретичний аспект: [монографія] / М. Мартиненко. – Х.: ІНЖЕК, 2013. – 218 с.
11. Руденко М. Управління знаннями як конкурентна перевага підприємства / М. Руденко, В. Криворучко // Економіка та держава. – 2016. – № 4. – С. 74–78.
12. Смолінська Н. Управління знаннями як інструмент забезпечення інноваційного розвитку підприємства / Н. Смолінська, І. Грибик // Видавництво Львівської політехніки. – 2015. – С. 248–255. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/29913/1/32_248-255.pdf.
13. Стратегічне управління знаннями підприємства: [монографія] / [А. Наливайко О. Гребешкова, Л. Батенко та ін.]; за заг. ред. А. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2014. – 445 с.
14. Україна у вимірі економіки знань / За ред. акад. НАН України В. М. Гейця. — К.: Основа, 2006. — 592 с.
15. Управління знаннями. Електронне навчання управління проєктами у Спільноті практик: сталий розвиток : практ. посіб./ авт. кол. ; за заг. ред. І. Катерняка, Т. Маматової. – Київ : DESPRO, 2021. – 195 с.
16. Управління знаннями. Підручник. / В.Приймак. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. 240 с.

Додаткова література

17. Вовк Ю.Я. Управління знаннями як один із чинників конкурентної переваги вітчизняного підприємства. Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи:

Колективна монографія / Авт.кол. А.В.Рибчук, І.Я.Кулиняк., Т.В.Кулініч та ін. / За заг.ред. проф А.В.Рибчука. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2017. – 458 с., С.360-368

18. Вовк Ю.Я. Свінцов О.М. Особливості організаційно-інформаційної підтримки управління знаннями підприємства. Нафта і газ. Наука – Освіта – Виробництво: шляхи інтеграції та інноваційного розвитку: матеріали всеукраїнської науково-технічної конференції (м. Дрогобич, 02 – 03 березня 2017 р.). – Дрогобич: ТзОВ«ТрекЛТД», 2017. – 181 с

19. Вовк Ю.Я. Свінцов О.М. Управління знаннями закладу освіти: інформаційний аспект. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції до 70-річчя від дня народження професора В.Г.Скотного «Актуальні проблеми філософії освіти: загальнофілософські, психолого-педагогічні та організаційні виміри» / ред.рада: Ткаченко О.А. (головний редактор) та ін. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім.І.Франка, 2018. – 292 с.

20. Вовк Ю.Я. Свінцов О.М. Особливості організаційно-інформаційної підтримки управління знаннями підприємства. Нафта і газ. Наука – Освіта – Виробництво: шляхи інтеграції та інноваційного розвитку: матеріали всеукраїнської науково-технічної конференції (м. Дрогобич, 02 – 03 березня 2017 р.). – Дрогобич: ТзОВ«ТрекЛТД», 2017. – 181 с

21. Кудрявцев Д. Многогранность управления знаниями на предприятии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://big.spb/publications>

22. Леонова С. Управління знаннями в системі формування і розвитку людського потенціалу промислового підприємства / С. Леонова // Вісник Нац. університету «Львівська політехніка». – 2010. – С. 89–94. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>.

23. Нетребя І. О. Організаційна культура і управління знаннями в контексті парадигми сталого розвитку. *Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність*: матеріали XVII (XXIX) міжнар. наук.-практ. конф. (11-12 берез. 2021 р.). К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. С. 17–19.

24. Нонака И. Компания – создатель знания. Зарождение и развитие инноваций в японских фирмах / И. Нонака, Х. Такеучи; пер. с англ. А. Трактинского. – М.: ЗАО «Олимп Бизнес», 2011. – 384 с.

25. Сенге П. Пятая дисциплина: искусство и практика обучающейся организации / П. Сенге; пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп Бизнес», 2011. – 448 с.

26. Стоказ Я. М. Формування стратегічних знань промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Харків, 2018. 20 с.

27. Томах В. В. Аналіз розвитку поняття «управління знаннями» / В. В. Томах // Бізнес Інформ. – 2011. – № 11. – С. 84 – 86.

28. Bukowitz W. The Knowledge Management Fieldbook. Upper Saddle River / W. Bukowitz, R. Williams. – N. J.: Financial Times, Prentice Hall, 1999.

29. Frost A. Failure factors of synthesis of knowledge management / A. Frost / A Synthesis of Knowledge Management Failure Factors [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.knowledge_management_tools. net/ASynthesis of Knowledge Management Failure Factors.pdf](http://www.knowledge_management_tools.net/ASynthesis of Knowledge Management Failure Factors.pdf).

30. Gallagher S. Using The Knowledge Management Maturity Model (KMM) As An Evaluation Tool / S. Gallagher, S. Hazlett [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bprc. warwick.ac. uk/km028.pdf>.

31. Virtanen P. Knowledge Management / P. Virtanen, N. Helander. – InTech, 2010. – 280 p.

32. Wiig K. Knowledge Management: An Introduction and Perspective / K. Wiig // Journal of Knowledge Management. – 1997. – Vol. 1. – Iss.1. – P. 6–14.

33. Zarządzanie przedsiębiorstwem w XXI wieku. Wybrane koncepcje i metody / [B. Mikuła, A. Pietruszka-Ortyl, A. Potocki]. – Difin, Warszawa, 2002.

Викладач

 Юрій БОБК

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол № 10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

 Богдан КИШАКЕВИЧ